

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

5006 гр. Велико Търново, бул. „България” №76
телефон: (062)618 822; факс:(062)618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

СТАНОВИЩЕ

от полковник доцент доктор инженер Григор Божидаров Григоров, доцент
в катедра „Управление на ресурси и технологии“ на факултет „Логистика и
технологии“ при НВУ „Васил Левски“, телефон: +359887421102, e-mail:

gregari_@abv.bg

на дисертационния труд на **Анелия Костадинова Николова**

на тема **„ВЛИЯНИЕТО НА МЕЖДУЛИЧНОСТНИТЕ ОТНОШЕНИЯ
В ГРУПА ПРИ ИЗГРАЖДАНЕТО НА ЕКИПИ В НАЦИОНАЛЕН
ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“**

Научен ръководител: проф. д. н. Елица Стоянова Петрова

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”
Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“

Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“

Докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство (сигурност и отбрана)“

2026 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

През последните години предизвикателствата пред управляващите при ефективното използване на човешките ресурси и управлението на поведението на организацията се увеличават, а организациите се опитват да намерят по-добри начини за използване и повишаване на способностите на своята работна сила, в т.ч. и чрез намиране на нови пътища за подобряване на уменията за междуличностна интеракция, комуникация и работа в екип. Това налага именно изследване на поведението на индивидите и групите в организацията, какви фактори им влияят и как те функционират.

В дисертационния труд „Влияние на междуличностните отношения в група при изграждане на екипи в национален военен университет „Васил Левски““ научноизследователското търсене е насочено към изследване и установяване влиянието на отношенията в група при изграждането на екипи, анализиране на проблемите в професионалната практика и възможностите за повишаване на професионалните постижения, като идеята е за подобряване на състоянието на тези отношения в организацията.

Дисертационният труд е разработен в обем от 191 страници основна част, включваща увод, три глави, заключение и общ обем от 233 страници, с допълнително представени декларация за оригиналност, научни и научно-приложни приноси, списък с използвана литература и три приложения. В разработката са представени 113 фигури, 59 таблици и позовани 110 източника.

Актуалността на темата се обуславя от нарасналите предизвикателства пред ръководителите на организационни структури и екипи, свързани с управлението на човешките ресурси и влиянието, което оказват междуличностните взаимоотношения, които те изграждат помежду

си в процеса на работата и постигането на формулираните цели пред организацията.

Съдържанието на дисертационния труд отговаря напълно на неговото заглавие, като автора си поставя за цел „на основата на емпирично изследване чрез анализиране на организационната среда и организационния климат в структури от НВУ „Васил Левски“, да се проследи ефективността на организационните взаимоотношения и работата в групи и екипи и да се предоставят насоки за подобряване на междуличностните отношения, способността на организацията да се справи с проблеми от междуличностен характер, уменията за работата в конфликтни ситуации и постигане на по-високи нива на доверие и сътрудничество.“.

Изпълнението на така формулираната цел докторантът постига посредством решаване на следните научно-изследователски задачи:

- Да се извърши теоретичен преглед на основни постановки, касаещи организационното поведение, и да се проследи еволюцията му чрез неговите три главни нива - индивидуално, групово и организационно.
- Да бъдат анализирани и доразвити съществуващи вече методологии за изследване на влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи, отчитайки особеностите и спецификата на респондентите в НВУ „Васил Левски“ средата за образование и наука в сигурността и отбраната.
- Да се проведе емпирично изследване в реална среда и да се извърши статистически анализ на наблюдаваните явления и процеси, касаещи влиянието на междуличностните отношения в група, при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“ и различни негови структури, звена и респонденти.
- Да бъдат открити проблемните области и да се предложат насоки за подобряване на състоянието на междуличностните отношения в

група при изграждането на екипи в структури и звена от Национален военен университет „Васил Левски”.

Правилно са формулирани обекта и предмета на изследването.

С цел верификация на теоретичната теза докторанта Анелия Николова прилага съвкупност от методи, сред които като основен се отличава подготвеното и проведено емпирично изследване в реална среда сред служители на Национален военен университет „Васил Левски” в различни негови структури, звена и респонденти.

Посредством успешното решаване на изследователските задачи в условията на поставените ограничения, авторът потвърждава тезата в дисертационния труд, че „Влиянието на междуличностните отношения в група, разгледано и изследвано през призмата на управлението на хора и организации, има решаващо значение при формирането на колективи от хора, при изграждането на екипи и тяхното ефективно функциониране.“.

В подкрепа на научната си дейност докторанта Анелия Николова е представила пет научни публикации (три в страната и две в чужбина). Всички публикации са самостоятелни, свързани с дисертационния труд и представят съществена част на постигнатите научни резултати.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Проведените научни изследвания от докторанта водят успешно към представените в дисертационния труд научни и научно-приложни резултати. Считаю, че постигнатите научни и научно-приложни резултати са лично дело на автора и представляват оригинален принос към науката.

Приемам резултатите от изследването структурирани както следва:

2.1. Резултати с научен характер:

- Дообогатена и доразвита е теорията за организационното поведение, на основата на исторически, сравнителен и критичен анализ на

водещите теоретични постановки, свързани със същността, характеристиките, елементите и значението на организационното поведение.

- Разработена е управленска концепция за организационното поведение, основана на връзката „индивид-група-организация“, при която връзката между индивида (индивидуални характеристики и особености) – групата (групови характеристики и особености) – екипа (екипни характеристики и особености) и организацията – (организационни характеристики и особености) е основополагаща при изследване на човешкото поведение в организациите.

2.2. Резултати с научно-приложен характер:

- Предложена е методология на изследване влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“, която е приложима за всички видове организации - със стопанска цел, с нестопанска цел и публични организации, които имат проблеми с изследване на човешкото трудово поведение на нива – индивид, група и организация.

- Идентифицирано е влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален Военен Университет „Васил Левски“, включващи три основни групи – академичен състав; административен състав и представители на Професионален сержантски колеж при Национален Военен Университет „Васил Левски“ (контролна група в изследването) и са изведени: социално-демографския профил на групите и екипите; характеристиките на личността и индивидуалното поведение; спецификите на груповото поведение и груповата динамика; и особеностите на организацията и организационното поведение, на базата на проведено емпирично изследване и статистически анализ.

- Очертани са проблемите в професионалната практика и възможностите за повишаване на професионалните постижения на работещите на индивидуално ниво, ниво група и на ниво организация в Национален военен университет „Васил Левски“, чрез проведено емпирично проучване с три вида респонденти - академичен състав; административен състав и представители на Професионален сержантски колеж.

- Разработен е модел за подобряване състоянието на междуличностните отношения при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“.

3. Критични бележки.

Дисертационният труд представлява цялостно научно изследване и отразява авторовата гледна точка за разрешаване на научния проблем. Въпреки това при внимателен преглед на разработката се забелязва известен дефицит в аналитичната част при обработването на отговорите от емпиричното изследване, а някои изводи носят чисто констативен характер. Съществува известен дисбаланс в обема на разработените глави, като втора глава е в обем почти колкото първа и трета. Забелязват редакционни грешки и такива с технически характер, които по никакъв начин не понижават нейната значимост и стойност. Напротив те са присъщи на младите учени, стремящи се да представят възможно най-пълно знанията си по даден научен проблем.

Въпрос 1: Апробиран ли е модела за подобряване състоянието на междуличностните отношения при изграждането на екипи в НВУ „Васил Левски“ и ако „да“ какви са резултатите от него?

Въпрос 2: Бихте ли могли да разясните метода на „дълбочинно интервю“?

Посочените бележки нямат за цел да влошат качеството на разработката, а да се вземат предвид от автора, като препоръка за бъдещата му научна дейност.

4. Заключение.

Представеният от автора Анелия Николова дисертационен труд на тема: „Влияние на междуличностните отношения в група при изграждане на екипи в национален военен университет „Васил Левски““ е актуален на съвременната действителност, като правилно е изведена целта на научното търсене и са решени формулираните научно-изследователски задачи. Предложен е модел за подобряване състоянието на междуличностните отношения при изграждането на екипи в НВУ „Васил Левски“ предлага интегрирано решение за подобряване на междуличностните отношения в хибридни екипи.

Постигнати са значими резултати, представляващи оригинален принос към науката.

Смятам, че представения от Анелия Костадинова Николова дисертационен труд представлява завършено научно изследване и напълно съответства на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и нормативната уредба на НВУ „Васил Левски“ гр. В. Търново.

5. Оценка на дисертационния труд.

Въз основа гореизложеното давам своята **положителна** оценка на представения дисертационен труд на тема „Влияние на междуличностните отношения в група при изграждане на екипи в национален военен университет „Васил Левски““

Предлагам на уважаемите членове на научното жури, на автора **Анелия Костадинова Николова** да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висшето образование 3. „Социални,

стопански и правни науки“, Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ и Докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

03.08.2026 г.

Член на журито:

гр. Велико Търново

полк. доц. д-р инж.

Григор ГРИГОРОВ

класификация на информацията:
Ниво 0, TLP-WHITE

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY
5006 Veliko Tarnovo, 76 Bulgaria Blvd.
telephone: +359 62 618 822; fax: +359 62 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

STATEMENT

by Colonel Associate Professor Grigor Bozhidarov Grigorov, PhD,
associate professor at the Department of Resource and Technology Management
of the Logistics and Technologies Faculty
at Vasil Levski NMU, telephone: +359887421102, e-mail: gregari_@abv.bg

on the dissertation work by **Anelia Kostadinova Nikolova**

on the topic

**"THE INFLUENCE OF INTERPERSONAL RELATIONSHIPS IN THE
GROUP IN BUILDING TEAMS AT THE NATIONAL MILITARY
UNIVERSITY "VASIL LEVSKI"**

Scientific supervisor: Prof. Elitsa Stoyanova Petrova, DSc

submitted for acquiring the educational and scientific degree 'Doctor'
Area of higher education 3. "Social, economic and legal sciences",
Professional field 3.7. Administration and Management,
Doctoral program "Organization and Management Outside the Sphere of
Material Production (Security and Defence)"

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

In recent years, the challenges facing managers in the effective use of human resources and the management of organizational behaviour have increased, and organizations are trying to find better ways to use and enhance the capabilities of their workforce, including by finding new ways to improve interpersonal interaction, communication and teamwork skills. This requires research into the behaviour of individuals and groups in the organization, what factors influence them and how they function.

In the dissertation "Influence of interpersonal relationships in a group in team building at the National Military University "Vasil Levski"", the research is aimed at studying and establishing the influence of relationships in a group in team building, analysing problems in professional practice and opportunities for increasing professional achievements, with the idea being to improve the state of these relationships in the organization.

The dissertation is developed in a volume of 191 pages, a main part, including an introduction, three chapters, a conclusion and a total volume of 233 pages, with an additional declaration of originality, scientific and scientific-applied contributions, a list of used literature and three appendices. The development presents 113 figures, 59 tables and 110 sources are cited.

The relevance of the topic is determined by the increased challenges facing the heads of organizational structures and teams related to human resource management and the influence that the interpersonal relationships that they build among themselves in the process of work and the achievement of the formulated goals of the organization.

The content of the dissertation fully corresponds to its title, as the author sets the goal "based on empirical research by analysing the organizational environment and organizational climate in structures of the Vasil Levski University of Applied Sciences, to monitor the effectiveness of organizational relationships and work in groups and teams and to provide guidelines for

improving interpersonal relationships, the organization's ability to deal with interpersonal problems, skills for working in conflict situations and achieving higher levels of trust and cooperation.".

The PhD student achieves the fulfilment of the goal formulated in this way by solving the following research tasks:

- To conduct a theoretical review of basic assumptions regarding organizational behaviour, and to trace its evolution through its three main levels - individual, group and organizational.

- To analyse and further develop existing methodologies for studying the influence of interpersonal relationships in a group in team building, taking into account the peculiarities and specificities of the respondents in the National Military University "Vasil Levski" environment for education and science in security and defence.

- To conduct an empirical study in a real environment and to perform a statistical analysis of the observed phenomena and processes concerning the influence of interpersonal relationships in a group in team building in the National Military University "Vasil Levski" and its various structures, units and respondents.

- To identify problem areas and propose guidelines for improving the state of interpersonal relations in a group when building teams in structures and units of the National Military University "Vasil Levski".

The object and subject of the study are correctly formulated.

In order to verify the theoretical thesis, PhD student Anelia Nikolova applies a set of methods, among which the main one is the prepared and conducted empirical research in a real environment among employees of the National Military University "Vasil Levski" in its various structures, units and respondents.

Through the successful solution of the research tasks within the conditions of the set limitations, the author confirms the thesis in the dissertation that "The

influence of interpersonal relations in a group, considered and studied through the prism of the management of people and organizations, is of decisive importance in the formation of collectives of people, in the building of teams and their effective functioning."

In support of her scientific activity, PhD student Anelia Nikolova has presented five scientific publications (three in the country and two abroad). All publications are independent, related to the dissertation work and present the essential part of the achieved scientific results.

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the dissertation work.

The scientific research conducted by the PhD student successfully leads to the scientific and applied scientific results presented in the dissertation. I believe that the achieved scientific and applied scientific results are the author's personal work and represent an original contribution to science.

I accept the results of the research structured as follows:

2.1. Results of a scientific nature:

- The theory of organizational behaviour has been further enriched and developed, based on a historical, comparative and critical analysis of the leading theoretical propositions related to the essence, characteristics, elements and significance of organizational behaviour.

- A management concept of organizational behaviour has been developed, based on the relationship "individual-group-organization", in which the relationship between the individual (individual characteristics and features) - the group (group characteristics and features) - the team (team characteristics and features) and the organization - (organizational characteristics and features) is fundamental in the study of human behaviour in organizations.

2.2. Results of a scientific nature:

- A methodology for studying the influence of interpersonal relationships in a group when building teams at the National Military University “Vasil Levski” is proposed, which is applicable to all types of organizations - for-profit, non-profit and public organizations that have problems with studying human work behaviour at the levels - individual, group and organization.

- The influence of interpersonal relationships in a group when building teams at the National Military University “Vasil Levski” is identified, including three main groups - academic staff; administrative staff and representatives of the Professional Sergeant College at the National Military University “Vasil Levski” (control group in the study) and the following are derived: the socio-demographic profile of the groups and teams; the characteristics of the personality and individual behaviour; the specifics of group behaviour and group dynamics; and the peculiarities of the organization and organizational behaviour, based on an empirical study and statistical analysis.

- The problems in professional practice and the opportunities for increasing the professional achievements of those working at the individual, group and organizational levels at the National Military University "Vasil Levski" are outlined, through an empirical study conducted with three types of respondents - academic staff; administrative staff and representatives of the Professional Sergeants' College.

- A model has been developed for improving the state of interpersonal relations in team building at the National Military University "Vasil Levski".

3. Critical remarks.

The dissertation is a comprehensive scientific study and reflects the author's point of view on solving the scientific problem. However, a careful review of the work reveals a certain deficit in the analytical part in processing the answers from the empirical study, and some conclusions are purely

conclusory in nature. There is a certain imbalance in the volume of the developed chapters, with the second chapter being almost as long as the first and third. Editorial errors and those of a technical nature are noted, which in no way reduce its significance and value. On the contrary, they are inherent in young scientists striving to present their knowledge on a given scientific problem as fully as possible.

Question 1: Has the model for improving the state of interpersonal relations in team building at the Vasil Levski National University been tested and if so, what are its results?

Question 2: Could you explain the "in-depth interview" method?

The above notes are not intended to degrade the quality of the work, but to be taken into account by the author as a recommendation for his future scientific work.

4. Conclusion.

The dissertation presented by the author Anelia Nikolova on the topic: "Influence of interpersonal relations in a group when building teams at the National Military University "Vasil Levski"" is relevant to modern reality, as the goal of the scientific search is correctly derived and the formulated research tasks are solved. A model is proposed for improving the state of interpersonal relations when building teams at the National Military University "Vasil Levski" offers an integrated solution for improving interpersonal relations in hybrid teams.

Significant results have been achieved, representing an original contribution to science.

I believe that the dissertation presented by Anelia Kostadinova Nikolova represents a completed scientific study and fully complies with the requirements for acquiring an educational and scientific degree "doctor", according to the

ASDARB, the Regulations for its implementation and the regulations of the National Higher Educational University "Vasil Levski" in Veliko Tarnovo.

5. Evaluation of the dissertation work.

Based on the above, I give my **positive assessment** of the presented dissertation on the topic "Influence of interpersonal relationships in a group when building teams at the National Military University "Vasil Levski""

I propose to the esteemed members of the scientific jury, to the author **Anelia Kostadinova Nikolova to be awarded the educational and scientific degree "doctor"** in the field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", Professional direction 3.7. "Administration and management" and Doctoral program "Organization and management outside the sphere of material production (security and defence)".

03 May 2026

Veliko Tarnovo

Member of the Jury:

Col. Assoc. Prof.

Grigor GRIGOROV, PhD